Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000110165
Datum:	25 juli 2022
Opsteller:	R.P.C. van Drunen
Portefeuillehouder:	Wethouder M. Pijnenburg
Onderwerp:	Zienswijze begrotingswijziging Formatie ODNV (2023 e.v.) en Uitvoeringskosten 2022, Omgevingsdienst Noord-Veluwe

Het college van B&W besluit:
de raad voor te stellen om:
1. kennis te nemen van:
   a. de concept begrotingsvoorstellen;
   b. het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP);
   c. het standpunt over het proces voor de beoogde fusie ODNV-OVIJ;
2. een zienswijze in te dienen over voorbereidingskosten van de beoogde fusie;
3. de gevraagde bijdrage voor 2023 van € 168.464,- structureel op te nemen in de begroting 2023-2026.

Inleiding
Aanleiding
Concept begrotingsvoorstellen Uitvoeringskosten ODNV 2022 en Formatie ODNV structureel (2023 ev).

Kader
Wet gemeenschappelijke regeling / Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Veluwe

Alternatieven
Het alternatief is niet instemmen met de concept begrotingsvoorstellen. De kans bestaat dat met niet instemmen met de concept begrotingsvoorstellen de meerderheid van de deelnemers wel instemt. Het AB stelt daarna de begrotingswijzigingen vast, eventueel met wijzigingen vanwege zienswijzen die zijn ingebracht door de leden. Alle leden zijn gebonden aan het besluit van (de meerderheid) van het AB.

Afwijkend besluitvormingsproces
De gemeenteraad kan binnen een wettelijke termijn van 8 weken een zienswijze indienen over concept begrotingswijzigingen is 8 weken. Vanwege het zomerreces en de impact van de voorstellen heeft het AB ingestemd met een langere termijn voor het indienen van een zienswijze. Het DB vraagt om een eventuele zienswijze voor 30 september 2022 in te dienen. Onze interne besluitvormingsprocedure past niet binnen deze langere termijn.

Met de griffie hebben wij een afwijkende procedure besproken. Het advies van de griffie is om de commissie Beleid Algemeen voor te stellen om het voorstel te agenderen voor besluitvorming in de vergadering van de gemeenteraad van 15 september 2022. Voorwaarde is de commissie Beleid Algemeen van mening is dat het voorstel aan de raad rijp is voor besluitvorming.

Beoogd effect
- de raad informeren over de concept begrotingsvoorstellen, het IBP en ons het standpunt over de beoogde fusie ODNV-OVIJ;
- indienen zienswijze over concept begrotingsvoorstel voor wat betreft de posten voor de beoogde fusie.

Argumenten
1.a. Van het Algemeen Bestuur van de ODNV hebben wij twee concept begrotingsvoorstellen ontvangen. In het algemene zin zijn de voorstellen bedoelt om de vraag van de opdrachtgever en de kwaliteit van

de dienstverlening op niveau te houden. In de paragraaf financiën zijn de financiële consequenties opgenomen en is beschreven hoe wij die op kunnen vangen.

Formatie ODNV (structureel, 2023 e.v.)
De directie van de ODNV heeft zich de afgelopen 10 jaar ingespannen om de taken binnen het beschikbare budget en met de beschikbare formatie uit te voeren. Dat is tot nu toe gelukt ondanks een jaarlijks stijgende vraag naar milieuadvies en gewijzigde en complexer geworden milieuwet- en regelgeving. De druk op de uitvoering met de beschikbare middelen is de afgelopen jaren fors toegenomen.

Het vertrek van de directeur in 2021 was een natuurlijk moment om in beeld te brengen waar de ODNV nu staat: hoe verhouden de beschikbare middelen zich tot het takenpakket van de ODNV. De eerder aangeleverde rapportages van de directeur van de ODNV (zie onze brief van 21 juni 2022) maken dit inzichtelijk. Dit inzicht heeft bij het AB geleid tot de concept begrotingsvoorstellen die nu voorliggen.

Uitvoeringskosten 2022
Deels zijn de begrote uitvoeringskosten een gevolg van ziekte, krapte op de arbeidsmarkt en het inhalen van daardoor opgelopen achterstanden. Deze kosten zijn mede een gevolg van de vraag van de opdrachtgever(s) die onverminderd bleef ondanks de personele problemen of een gevolg van de bij de omgevingsdienst belegde taken zoals extern advies voor een specifieke handhavingszaak, een personele regeling en de vervanging van een geluidmeter.

Ook de komst van de keer op keer uitgestelde inwerkingtreding van de Omgevingswet brengt kosten met zich mee. De voorbereiding door de ODNV, waarvan zo goed als alle taken in het fysieke domein liggen, gaat net als bij de opdrachtgevers gewoon door. Daar hebben wij als wij ons goed willen voorbereiden geen keus in.

1.b. Met onze brief van 21 juni 2022 hebben wij u geïnformeerd over een aantal ontwikkelingen waaronder de conclusies van de Adviescommissie VTH (ook wel de commissie Van Aartsen). De aanbevelingen van de commissie zijn door de staatssecretaris overgenomen. De staatssecretaris heeft inmiddels het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP) opgesteld om een belangrijke en ingrijpende kwaliteitsslag te realiseren, zie bijlage.

Eén van de aanbevelingen waarmee het ministerie het VTH-stelsel wil versterken, is het verhogen van de ondergrens van de omgevingsdiensten. Naar verwachting geeft het ministerie in het 4e kwartaal van 2022 duidelijkheid over de ondergrens van de omgevingsdiensten in Nederland. Dit bepaalt in hoge mate ons standpunt over proces voor de beoogde fusie: aanhouden tot rijksbeleid bekend is over de ondergrens van de omgevingsdiensten.

1.c. Beide algemene besturen zien een fusie van de ODNV en de Omgevingsdienst Veluwe-IJssel (OVIJ), breed gesteund door de medewerkers, als het beste toekomst perspectief voor de omgevingsdienst. De algemene besturen van de ODNV de OVIJ hebben daarvoor de ‘Intentieverklaring ODNV en OVIJ inzake gezamenlijke samenwerking’ ondertekend.

De in paragraaf 1.b. beschreven aanbeveling is naar ons oordeel onlosmakelijk verbonden aan de beoogde fusie van de ODNV en OVIJ. De vraag die nu voorligt, is of een fusie van de ODNV en OVIJ een omvang oplevert die overeenkomt met de ondergrens die het ministerie voor ogen heeft. Uit contact met het ministerie blijkt dat er nog geen duidelijkheid is over de ondergrens. Aansluiten bij de landelijke ontwikkelingen voor wat betreft de ondergrens voor omgevingsdiensten en daaraan gekoppeld de start van het fusieproces heeft onze nadrukkelijke voorkeur om te voorkomen dat twee fusietrajecten kort op elkaar plaatsvinden.

2. Strikt genomen staan de begrotingswijzigingen los van de beoogde fusie. Zonder fusieplannen zou het AB van de ODNV ook beide concept begrotingsvoorstellen hebben ingediend. Maar de voorbereidingskosten van de beoogde fusie zijn wel onderdeel van de concept begrotingswijziging bedrijfsvoering 2022. In argument 1.c. hebben wij aangegeven dat voor wat betreft de beoogde fusie onze voorkeur uitgaat naar aansluiten bij de landelijke ontwikkelingen.

   Wij willen twee fusietrajecten kort op elkaar met wellicht geen dubbele maar wel hogere kosten voorkomen. Want ook een tweede fusietraject gaat gepaard met kosten. Op het moment dat duidelijk is welke ondergrens geldt voor de omgevingsdiensten kunnen wij in beeld gaan brengen wat de volledige kosten zijn en moet, als de ondergrens hoger ligt dan de ODNV en OVIJ samen, duidelijk worden met welke andere partner(s) wij invulling gaan geven aan de landelijke ondergrens.

   Wij stellen voor om een zienswijze in te dienen over alle kosten die in het concept begrotingsvoorstel Bedrijfsvoering 2022 zijn opgenomen voor de (voorbereiding van de) fusie en deze kosten niet op te nemen in het definitieve begrotingsvoorstel.

   Mocht de omgevingsdienst die ontstaat na de beoogde fusie een ondergrens opleveren die overeenkomt met het landelijke beleid dan kan begin 2023 alsnog het fusietraject van de ODNV en OVIJ in gang gezet worden. Wij realiseren ons dat de nu opgevoerde kosten voor de beoogde fusie dan alsnog op ons afkomen en dat daarvoor (opnieuw) een begrotingswijziging nodig is.

Omgevingswet
Inhoudelijk hebben de concept begrotingsvoorstellen geen invloed op de Omgevingswet. In de begrotingsvorstellen zijn wel posten opgenomen voor de bekostiging van de noodzakelijke voorbereiding op de komst van de Omgevingswet. In de concept begrotingswijziging Uitvoeringskosten 2022 € 210.000 geraamd. Daarvan is voor de Voorbereiding Omgevingswet € 25.000 geraamd en voor de Start werken onder de Omgevingswet € 185.000. Dat laatste bedrag is een herbestemming van een reserve. Het AB stelt voor om dat bedrag in te zetten voor de voorbereiding op de komst van de Omgevingswet. Het aandeel van Harderwijk is afgerond € 47.000.

Financiën
Hieronder worden de financiële gevolgen weergegeven bij doorgang van de voorgenomen begrotingswijzigingen.

<u>Begrotingswijziging Uitvoeringskosten 2022</u>
Bijlage 2 betreft de concept begrotingswijziging Uitvoeringskosten 2022. De gevraagde bijdrage aan gemeente Harderwijk is een **incidenteel bedrag** van € 382.675,- in het jaar 2022. Vanuit de jaarrekening 2021 is er nog een positief saldo te verrekenen met de gemeente Harderwijk van € 100.824,- (ex. btw) en dit bedrag ontvangen wij in 2022. Wij stellen voor om dit bedrag als gedeeltelijke dekking in te zetten. Hierdoor resteert nog een benodigde dekking van incidenteel **€ 281.851,-** in 2022. Hiervoor is geen dekking binnen het ODNV budget. Wij stellen voor om dit bedrag mee te nemen als incidenteel nadeel in de 2e bestuursrapportage 2022.

Indien het incidentele bedrag m.b.t. kosten voor fusie van in totaal € 317.500,- uit de begrotingswijziging wordt gehaald, dan is het gevolg voor gemeente Harderwijk dat het gevraagde bedrag in 2022 zal dalen met naar verwachting een bedrag van € 72.093,-. In dat geval zou de benodigde dekking van € 281.851,- in 2022 dalen naar € 209.758,- in 2022. Financieel gezien adviseren wij om de voorgestelde zienswijze in te dienen om hiermee mogelijk het financiële nadeel in 2022 te kunnen beperken. Financiering van een vorm van fusie lijkt overigens onafwendbaar gezien het landelijke traject zoals verwoord in het IBP (zie ook argument 1.b. en 1.c.).

Begrotingswijziging Formatie 2023 e.v.

Bijlage 3 betreft de concept begrotingswijziging Formatie 2023 e.v. De gevraagde bijdrage aan gemeente Harderwijk is een **structureel bedrag** van € 168.464,- vanaf het jaar 2023. Het advies is dit bedrag te betrekken bij de begroting 2023-2026. Mocht dit qua tijdspad niet meer mogelijk zijn dan is het advies dit te verwerken als begrotingswijziging en de begroting hierop aan te passen.

Duurzaamheid

De concept begrotingsvoorstellen hebben geen invloed op de duurzaamheidsambities.

Communicatie

Communicatie met het DB van de ODNV vindt schriftelijk plaats met de bijgevoegd brief.

Uitvoering

Na besluitvorming over de begrotingswijziging ligt de uitvoering van de taken waarvoor de begroting is bedoeld bij het DB van de ODNV. Over de uitvoering legt het bestuur van de ODNV jaarlijks verantwoording af, zie Evaluatie.

Evaluatie

De ODNV legt jaarlijks een verplichte verantwoording af met een financieel en inhoudelijk jaarverslag. De jaarverslagen kunnen aanleiding geven voor een evaluatie. Afhankelijk van de aard van het onderwerp en de impact kunnen wij de afspraken en de financiering daarvan aanpassen in bijvoorbeeld werkafspraken en de Dienstverleningsovereenkomst. Ook tussentijds vindt met name over de uitvoering van de taken afstemming plaats met de omgevingsdienst. Op basis van deze afstemming passen wij werkprocessen aan of verfijnen die.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief concept begrotingswijzigingen
2. concept begrotingswijzigingen Uitvoeringskosten 2022
3. concept begrotingswijzigingen Formatie ODNV structureel (2023 ev)
4. Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel
5. brief zienswijzen concept begrotingswijziging